

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำธารายนธ์
อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี¹

Public Participation on Making the Development Plan of Lam Narai Municipality,
Chai Badan District, Lop Buri Province

เอชนะ บุญบัณฑิตฤกษ์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำธารายนธ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำธารายนธ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำธารายนธ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จำนวน จำนวน 388 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบรายคู่โดยวิธีการของพิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำธารายนธ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการตัดสินใจ และด้านการรับผลประโยชน์

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำธารายนธ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำธารายนธ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรทวีปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

The research objectives were to 1) study the public participation on making the development plan of Lam Narai municipality, Chai Badan district, Lop Buri province, and 2) compare the public participation on making the development plan of Lam Narai municipality, Chai Badan district, Lop Buri province when classified by gender, age, education level, occupations, average monthly income, and period of community residence. Research samples consisted of 388 people who had the electoral right and lived in Lam Narai municipality areas. The research samples were selected by the Sstratified random sampling technique. The research instrument was a set of questionnaire with the reliability of 0.971. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, and Fishers Least Significant Difference (LSD) test.

The research results were as follows:

1. The arithmetic mean of the public participation on making the development plan of Lam Narai municipality, Chai Badan district, Lop Buri province, in overall, was at high level. When considering by each aspect, the arithmetic mean could be ranged from maximum to minimum as follows: implementation, monitoring and evaluation, decision making, and beneficial returns.

2. According to the public participation on making the development plan of Lam Narai municipality, Chai Badan district, Lop Buri province when classified by occupations, there was statistically significant difference at the level of .05. However, when classified by gender, age, education level, average monthly income, and period of community residence, there was no statistically significant difference.

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

แนวความคิดการจัดการภาครัฐสมัยใหม่ในปัจจุบัน จะมุ่งเน้นให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของประชาชน ตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา จนถึงรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีหลักการสำคัญ คือ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญและด้วยบัญญัติของรัฐธรรมนูญก่อให้เกิดการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงขึ้น

ในชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญในมาตราสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อประชาชน ในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายและผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561 กำหนดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนทราบในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 บรรจุการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นการสนับสนุนให้ชาวบ้านช่วยเหลือตนเองได้ และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาของสังคมสมัยใหม่ (นงนุช ยานุกฤษณะ, จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์, และสุชาติ ใจภักดี, 2560, หน้า 149)

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลจึงถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการนำตำบลไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน หลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนได้มีการยอมรับอย่างกว้างขวางเพราะเป็นทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ถูกต้องและเป็นวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ในสังคม เป็นการขยายบริการของรัฐให้ครอบคลุม เป็นวิธีการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นพร้อมทั้งเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการศึกษาแก่ชุมชนที่จะช่วยให้ชุมชนได้พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่สามารถค้นหาปัญหาและความต้องการของตนเอง วางแผน แก้ไข ตลอดจนรับผิดชอบต่อโครงการพัฒนาที่ตนกำหนดขึ้น ซึ่งจะไปสู่ความสามารถที่จะยืนได้ด้วยตนเองในที่สุด การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนตนเองเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะเป็นผู้อาศัยในพื้นที่มานานอย่างต่อเนื่อง จึงน่าจะรู้เรื่องราวของปัญหาและความต้องการ ดังนั้นการที่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหาและความต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนา จึงน่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ และการแก้ไขปัญหของชุมชนได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น (ธวัช วราสุนันท์, และ โชติ บดีรัฐ, 2564, หน้า 54)

เทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำและติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งใน

การวางแผนพัฒนาเพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายให้สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงาน การสนองต่อความต้องการของประชาชน และนโยบายรัฐบาลให้บรรลุผลสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลำานรายณ์ที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลเพื่อประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มเติม ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2561 - 2565) ในวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2564 พบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้ 1) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้การแสดงความคิดเห็นมาจากกลุ่มผู้นำชุมชนเท่านั้น จึงไม่เกิดความคิดที่หลากหลาย และ 2) ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นภารกิจของเทศบาล ดังนั้นจึงไม่ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้มีความคิดริเริ่มและให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานรายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

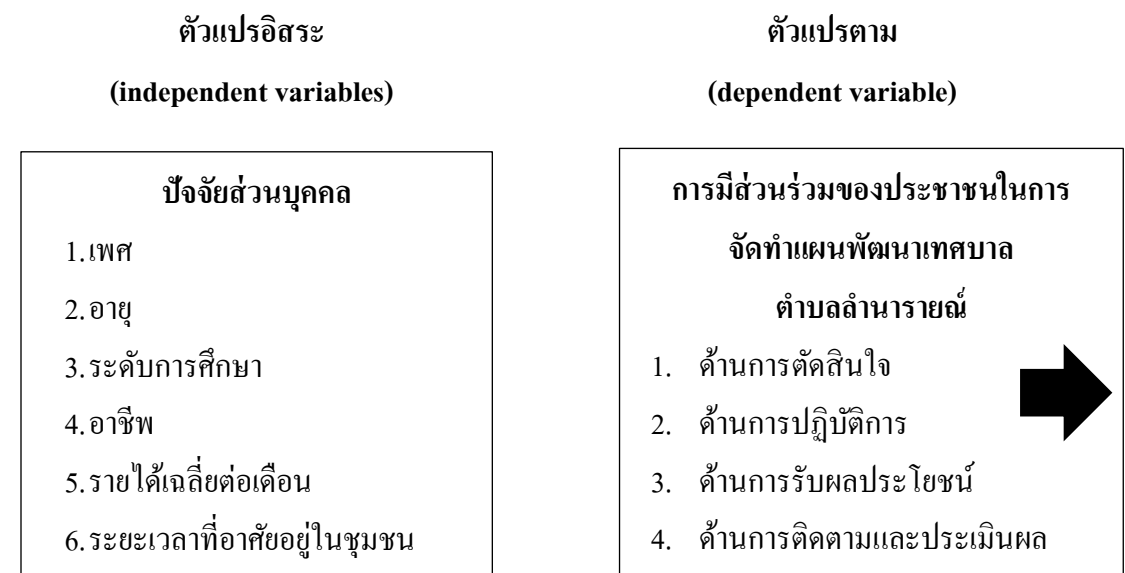
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี นี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูล และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเนื้อหาที่จะกล่าวถึงหลังจากนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

- 1) ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2) ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 3) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 4) วิธีการที่ใช้ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 5) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 6) ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 7) ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 8) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ โคอเฮนและอัทซอพฟ์และตัวแบบขั้นบันไดการมีส่วนร่วมของพลเมือง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ซึ่งแสดงดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลลำธารายณ์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดลพบุรี จำนวน 12,507 คน (เทศบาลตำบลลำธารายณ์, 2561, หน้า 3)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) จึงใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอบให้มี ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน (พิชญานี (นิรมล) กิติกุล, 2550, หน้า 109 - 110) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ที่ไม่เป็นไปตามสัดส่วนของประชากร ในแต่ละชั้น (กฤษยากาญจน์ โดพิทักษ์, 2558, หน้า 134) จำแนกตามประชาชนทั้ง 9 หมู่ โดยทำการสุ่มตัวอย่าง 43 คนใน 8 หมู่ และสุ่มตัวอย่าง 44 คนใน 1 หมู่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จึงใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดปลายปิด (close ended questionnaire) และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (open ended response questions) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามชนิดแบบสำรวจรายการ (check list) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลา ที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำธารายณ์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดลพบุรี 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้าน การตัดสินใจ 2) ด้านการปฏิบัติการ 3) ด้านการรับผลประโยชน์ และ 4) ด้านการติดตามและประเมินผล มี ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ที่ให้ผู้ตอบการประเมินข้อคำถามออกมาเป็นระดับ มาตราส่วนตามความสำคัญหรือตามความคิดเห็น โดยแบ่งระดับมาตราส่วน 5 ระดับ ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 336)

5	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต้องการให้มีการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี และสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถาม โดยการกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการวิจัย (conceptual framework) ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบตรวจรายการ (check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างโดยการส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบและตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์โดยศึกษาจากความมุ่งหมายของการวิจัยและลักษณะของข้อมูลที่ศึกษา โดยจำแนกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอผลงานในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's least – significant difference : LSD)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.32 ส่วนใหญ่มีอายุ 36 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.57 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 54.12 นอกจากนี้ พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช. คิดเป็นร้อยละ 31.70 มีอาชีพเป็นเกษตรกร / รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 27.06 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.82 และส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.28

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

2.1 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาชุมชนและทิศทางการพัฒนาสภาพของชุมชน 2) การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการ

พัฒนาเทศบาลให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาล และ 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแผนงาน/โครงการพัฒนาเทศบาล เพื่อนำไปจัดทำงบประมาณของเทศบาล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลถ้ำนาคายักษ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ด้านการปฏิบัติการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และแรงงานแก่เทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น 2) การให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรมในโครงการการพัฒนาเทศบาล และ 3) การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาจัดทำและดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล

2.3 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลถ้ำนาคายักษ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ด้านการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) การได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีและการกีฬา และ 3) การได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณสุขปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น การได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019

2.4 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลถ้ำนาคายักษ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ด้านการติดตามและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเทศบาล 2) การมีส่วนร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลถ้ำนาคายักษ์ และ 3) การมีการมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงานทั้งในระหว่างและหลังการดำเนินงานเสร็จสิ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลถ้ำนาคายักษ์

2.5 ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการตัดสินใจ และด้านการรับผลประโยชน์

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า เมื่อจำแนกตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รวมทั้งระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลลำานารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

1.1 ด้านการตัดสินใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนั้น เทศบาลตำบลลำานารายณ์และผู้นำชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ และชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในชุมชน และร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

1.2 ด้านการปฏิบัติการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล ดังนั้น เทศบาลตำบลลำานารายณ์และผู้นำชุมชน ควรมีการปรับโครงสร้างการแบ่งฝ่ายงาน รวมทั้งการจัดระบบสัดส่วนในการเป็นคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเป็นคณะกรรมการ

1.3 ด้านการรับผลประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุข เช่น การได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากเป็นช่วยสถานการณ์ที่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลำานารายณ์ ได้รับผลกระทบทั้งการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 และน้ำท่วมอย่างรุนแรงในเขตเทศบาล ดังนั้น เทศบาลตำบลลำานารายณ์และผู้นำชุมชนควรวางแผนและจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุขที่เข้าถึงได้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น วัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 หรือระบบการรักษาพยาบาลสำหรับผู้ป่วยโรคไวรัสโคโรนา 2019

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลตำบลลำานารายณ์ ดังนั้น เทศบาลตำบลลำานารายณ์และผู้นำชุมชนควรทำการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนได้รับทราบและร่วมกันติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์ เช่น เสียงตามสาย การส่งข้อความผ่าน LINE Application หรือการติดประกาศหน้าเทศบาลหรือศาลาชุมชน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลอื่น ๆ ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

2.2 ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

บรรณานุกรม

- กฤษฎากาญจน์ โดพิทักษ์. (2558). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. สงขลา: เจริญทองการพิมพ์
เทศบาลตำบลลำานารายณ์. (2561). **แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 - 2565**. สืบค้น กันยายน 20, 2564 จาก
<https://www.lamnaraicity.go.th/wp-content/uploads/2021/05/แผนพัฒนาท้องถิ่น-พ.ศ.-2561-2565.pdf>
เทศบาลตำบลลำานารายณ์. (2564). **ข้อมูลเกี่ยวกับเทศบาล**. สืบค้น กันยายน 20, 2564 จาก
<https://www.lamnaraicity.go.th/ข้อมูลพื้นฐาน>
ธวัช วราสุนันท์, และ โชติ บดีรัฐ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลบางระกำ,เมืองใหม่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 6(2), 52 - 62.
ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS (พิมพ์ครั้งที่ 15). นนทบุรี: เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
นนุช ยานุกฤษณะ, จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์, และสุชาติ ใจภักดี. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2557-2559) ของเทศบาลตำบลบ้านโป่ง อำเภอบางระกำ จังหวัดเชียงใหม่. พิษณุโลกวารสาร, 13(1), 147 - 162.
พิชญานี (นิรมล) กิตติกุล. (2550). วิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

อรรถัย กักผล. (2552). คู่คิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์
การพิมพ์.

Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). Rural Development Participation: Concept and Measure for Project
Design Implementation and Evaluation. Rural Development committee Center for International
Studies. New York: Cornell University Press.